

Ahmet Midhat Efendi ve Dağarcık Mecmuası Üzerine Bazı Dikkatler

Koray SARIDOĞAN

Özet

Tanzimat ile birlikte her alanda Batı etkisiyle değişimler yaşayan Osmanlı'nın edebiyat sahnesinin önemli isimlerinden Ahmet Midhat Efendi, ağırlıklı olarak edebi eserleriyle anılmıştır. Oysa Türk fikir ve felsefe hayatının da önemli isimlerinden olan Ahmet Midhat Efendi, Batı'dan gelen felsefi fikirlere de ilgi göstermiş, bunları çeviriler ve telif eserlerle halkın anlayacağı dilde aktarmak için birçok eserinin yanı sıra, 1871-1872 yıllarında Dağarcık mecmuasını çıkarmıştır. Dağarcık'taki bazı makaleler nedeniyle "materyalist, pozitivist, ateist" gibi eleştirilere maruz kalan Ahmet Midhat, daha sonra Rodos'a sürgüne gönderilmiştir. Bugün Dağarcık yeniden okunduğunda, Ahmet Midhat'ın materyalizmi bütünüyle benimsemediğini, Dağarcık mecmuasının da "materyalist yazılar"la anılmasının ötesinde, fikri ve felsefi bir mecmua olarak daha derin incelenmesi gerektiğini görmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Midhat, Dağarcık, materyalizm, pozitivism, ateizm, felsefe

Some Critics About Ahmet Mithat Efendi and his Dağarcık Journal

Koray SARIDOĞAN

Abstract

With Tanzimat, Ahmet Midhat Efendi who was one of the important people of literature of Osmanlı that is living some changes with the West's effects. In the same time Ahmet Midhat was one of the important people with Turkish idea and philosophy life. He interested with philosophical ideas that coming from West and translated or wrote many texts for the Turkish people's education. Because of some article in Dağarcık, some people accusationed Ahmet Midhat about he was a materialist and atheist. But he has ever been a materialist or atheist. In this work, we want to explain and prof that Ahmet Midhat is only stay as an Muslim. On the other hand, we want to tell some knowledge about Dağarcık and it was not a journal that about only materialism.

Keywords: Ahmet Midhat, Dağarcık, materialism, positivism